

[O. C. Heilesen.]

selv med megen Omhu ved Testamentets Oprettelse og omhyggelig Udspørgen af Testator om alle de Forhold, der kan tænkes at blive af Betydning, meget let ved Testators Død kan stille sig anderledes, end man har tænkt sig ved Testamentets Oprettelse og derfor give Anledning til Retstvist, gaar Forslagets § 4 utvivlsomt videre, end det med et Retsplejesynspunkt er foreneligt.

Det samme gælder, naar Forslaget med en, som det ærede Medlem Hr. H. F. Ulrichsen allerede har nævnt, meget uklar Udtryksmaade taler om den formelle Affattelse af Skøder og Pantebreve. Ogsaa her er Tale om Retsforhold, om hvis Retsvirkninger der ikke sjældent opstaar Retstvistigheder, der maa paakendes af Domstolene, og hvor det derfor vilde være yderst uheldigt, om Dommerkontorerne paa Forhaand har medvirket til Ordningen af de Forhold, som Dommeren skal paadømme.

Ogsaa Bestemmelsen om Affattelse af Stævninger i Lovforslagets § 4 Nr. 2 gaar vistnok videre, end det kan begrundes.

Paa andre Punkter er det foreliggende Forslag uklart. Det hedder i den forelaaede § 4, 1ste Stykke:

„Fra det Tidspunkt, da der ikke paa et Dommerkontor findes nogen til privat Praksis berettiget Fuldmægtig, skal vedkommende Kontor være forpligtet til at udføre følgende juridiske Forretninger som Retshjælp for Publikum, nemlig:“ — og saa angives disse juridiske Forretninger. „Vedkommende Kontor“ staar der. Betyder dette, at den paagældende Fuldmægtig i disse Forhold skal handle paa eget Ansvar, eller er det ikke Mening, at Virksomheden skal foregaa paa Dommerens Ansvar? Det er i hvert Fald et Spørgsmaal, som maa klares. Dernæst: hvis den paagældende Forretning afvises af Dommeren, fordi den efter hans Mening ikke hører til dem, der kan forlanges udført paa Dommerkontoret, skal saa Dommerens Afgørelse være endelig og upaakaankelig, eller skal den kunne paakæres til Landsretten, eller er Mening den, at der skal kunne klages til Justitsministeriet? Dette sidste vilde i hvert Tilfælde være Udtryk for en meget uheldig Tilbagevenden til den Sammenblanding af Administration og Retspleje, som det netop var Retsplejelovens Formaal i Overensstemmelse med Grundlovens Løfte herom at afskaffe.

Fremdeles føjes i Lovforslagets § 4 under Nr. 3 til, at efter Justitsministerens Bestemmelse skal andre juridiske Forretninger, som med Hensyn til Simpelhed og

Klarhed ganske kan sidestilles med de under 1 og 2 nævnte, eventuelt kunne inddrages under Dommerkontorerens Retshjælp for private. Ikke mindst i en Sag som den foreliggende er et saadant Blanketlovbud uheldigt, thi i hvert Fald for den, der anser det af afgørende Betydning for en fordomsfri Retspleje, at Domstolene er uafhængige af Administrationen, maa det være indlysende, at det maa være Lovgivningsmagten og ikke Administrationen, der bestemmer Domstolenes Arbejde og Opgaver.

I det hele er det, saadan som jeg ved andre Lejligheder her har fremhævet, uheldigt i Lovgivningsanliggender at lade Lovene henskyde den egentlige Afgørelse til Administrationen, saaledes at Lovene blot er en Blanket, der skal udfyldes af Administrationen. Lige saa lidt heldigt er det, naar Paragraffens sidste Stykke bemyndiger Justitsministeren til at fastsætte Takster, thi her, hvor der i Virkeligheden bliver Tale om en Slags Retsafgifter, er ogsaa Tale om et udpræget Lovgivningsanliggende.

I disse Betragtninger om Forholdet mellem Lovgivningsmagten og Administrationen skulde jeg i øvrigt tro, at den højt ærede Justitsminister vilde være enig med mig — det ærede Medlem Hr. Rytter har i hvert Fald tidligere været det.

Ved Siden af disse principielle Betæneligheder, der fra et Retsplejesynspunkt maa næres overfor Lovforslagets § 4, er det af underordnet Betydning, at Gennemførelsen af Forslagets § 4 sikkert vil kræve Ansættelse af flere Fuldmægtige, skønt ogsaa dette er et Forhold, fra hvilket man dog ikke helt kan bortse. Det er jo en ejendommelig Fremgangsmaade, der alt for ofte anvendes her: man gør det til Formaal at begrænse de statsansattes Antal, men naar der kommer en Lejlighed, som f. Eks. denne, gennemfører man en Ordning, der i Praksis utvivlsomt vil føre til en betydelig Forøgelse af de statsansattes Antal, en Forøgelse, der sikkert ogsaa, som det er berørt af det ærede Medlem Hr. H. F. Ulrichsen, vil medføre øgede Udgifter for Statskassen.

I det hele er det min Opfattelse, at den Opgave, man her har kædet sammen med Reformen af Dommerfuldmægtigenes private Praksis, nemlig at skabe billig Retshjælp, bør søges løst ad andre Veje end gennem Forening af privat Retshjælp med Dommerkontorerens Arbejde. Jeg skal eksempelvis pege paa, at man her i København igennem det overordentlig betydningsfulde Arbejde, der er udført af Studenter-samfundets Retshjælp, har en Vejledning og